

Czy dyrektor szkoły może zostać sekretarzem jednostki samorządu terytorialnego? W obecnym systemie prawnym i szkolnej rzeczywistości to bardzo trudne.

Nauczyciele często wchodzą w politykę zaczynając od samorządu. Wielu radnych czy wójtów lub starostów to byli nauczyciele lub dyrektorzy szkół. Z tego też powodu stanowisko sekretarza gminy lub powiatu, mające być gwarancją merytoryki urzędniczej, wydaje się wręcz stworzone dla ludzi z doświadczeniem na stanowisku dyrektorów szkół. Ale co na to przepisy?

Zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o pracownikach samorządowych („uPracSam”) na stanowisku sekretarza może być zatrudniona osoba posiadająca:

1. co najmniej czteroletni staż pracy na stanowisku urzędniczym w jednostkach, o których mowa w art. 2, w tym co najmniej dwuletni staż pracy na kierowniczym stanowisku urzędniczym w tych jednostkach
lub
2. osoba posiadająca co najmniej czteroletni staż pracy na stanowisku urzędniczym w jednostkach, o których mowa w art. 2, oraz co najmniej dwuletni staż pracy na kierowniczym stanowisku urzędniczym w innych jednostkach sektora finansów publicznych.

Podstawowym warunkiem zostania sekretarzem jednostki samorządu terytorialnego jest więc czteroletni staż pracy na stanowisku urzędniczym w jednostkach z art. 2 uPracSam. Zalicza się do nich m.in. szkoły prowadzone przez samorządy.

Czy jednak pełnienie funkcji dyrektora szkoły stanowi pracę na stanowisku urzędniczym (kierowniczym) w rozumieniu ustawy o pracownikach samorządowych, co implikuje ewentualne dalsze spełnianie przesłanek ustawowych w kontekście sekretarza? Na kanwie obecnych regulacji można tu rozróżnić dwie sytuacje – gdy dyrektor jest nauczycielem oraz gdy nim nie jest.

W obecnej uPracSam, a więc od 1 stycznia 2009 r., znajduje się art. 3, który mówi, że przepisów ustawy nie stosuje się do pracowników zatrudnionych w jednostkach wymienionych w art. 2, których status prawny określają odrębne przepisy. Natomiast w art. 7 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe znaleźć można normę, zgodnie z którą, poza jednym wyjątkiem (nie dotyczącym sytuacji w niniejszej analizie) status prawny pracowników niebędących nauczycielami, zatrudnionych w szkołach i placówkach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego określają przepisy o pracownikach samorządowych.

Już na bazie analogicznych przepisów poprzedniej ustawy o pracownikach samorządowych oraz ustawy o systemie oświaty przyjmowało się więc, że pracownikami samorządowymi nie są nauczyciele (w tym dyrektorzy szkół będący nauczycielami), których zatrudnienie regulowała, i nadal reguluje, odrębna ustawa tj. ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela. W ten sposób w doktrynie wykształcił się pogląd, że dyrektorzy szkół będący nauczycielami nie są pracownikami samorządowymi w rozumieniu formalnym, gdyż ich zatrudnienie regulują inne przepisy. Stanowisko takie wyraził Wojewódzki Sąd Administracyjny w Bydgoszczy w wyroku z dnia 28 listopada 2007 r. sygn. II SA/Bd 643/07. Pracownikami samorządowymi są za to dyrektorzy nie będący nauczycielami, gdyż nie obejmują ich, jako pracowników, regulacje Karty Nauczyciela.

Przypomnijmy, że wymogiem wybrania osoby na sekretarza jednostki samorządu terytorialnego jest staż

Dyrektor szkoły zostający sekretarzem JST? Przepisy to utrudniają

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: czwartek, 02, styczeń 2025 13:38

Adrian Pokrywczyński

Odsłony: 890

---

pracy „na stanowisku urzędniczym”. Zarówno w poprzednio obowiązującej ustawie o pracownikach samorządowych (art. 3 ust. 3), jak i obecnej uPracSam (art. 4 ust. 2 pkt 1), to pracownik samorządowy może być zatrudniony na stanowisku urzędniczym. Żaden przepis Karty Nauczyciela lub Prawa oświatowego nie wskazuje natomiast, że dyrektor szkoły jest stanowiskiem urzędniczym niezależnie od pozostawania nauczycielem. Ponieważ stanowisko urzędnicze dotyczy wyłącznie w kontekście samorządowym osób, które mają status pracowników samorządowych – osoby, które nie mają takiego statusu (a więc, jak wykazano wyżej, m.in. dyrektorzy szkół będący nauczycielami) nie mogą pełnić stanowisk urzędniczych, a przez to nabywać stażu pracy na takim stanowisku. Staż taki nabywa na stanowisku dyrektorskim tylko osoba, która nie jest jednocześnie nauczycielem.

Sekretarzem jednostki samorządu terytorialnego – jeśli nie miał w karierze innego doświadczenia zawodowego, stricte urzędniczego w samorządzie – nie może więc zostać dyrektor szkoły będący nauczycielem. Natomiast ten, który nauczycielem nie jest, jest pracownikiem samorządowym, a więc przez odpowiednie nabycie stażu może być rozważany jako kandydat do pełnienia funkcji sekretarza.

W Polsce dyrektorami szkołami najczęściej zostają nauczyciele, a często szkolne stanowisko kierownicze to po prostu zwieńczenie ich kariery skoncentrowanej na oświacie. Stąd sytuacje, w których dyrektor szkoły może startować w konkursie na sekretarza jednostki samorządu terytorialnego będą należeć do rzadkości. Przynajmniej na bazie obecnych przepisów ustrojowych i organizacyjnych.